

GAZİANTEP YÖRESİ NİNİNİ GELENEĞİ

Seda MANDOLLU⁴

GİRİŞ

En ilkel çağlardan beri var olduğu bilinen, insanın duygularını, hislerini seslerle ifade ettiği, evrenin ortak dili olan müzik, muazzam bir sanattır. Bilinen en eski sözlü kültür ürünü olan ninniler de müzikle iç içe olup, ayrılmaz bir bütündür. İlk yazılı metinlerde⁵ de örneğine rastlanması ninnilerin eski sözlü kültür ürünlerinden olduğunu doğrulayıcı niteliktedir.

Ninniler bir ulusun yaşadığı sevinçleri, hüznüleri, inanışları, umutları, arzuları ve hayalleri anlatan, öte yandan da bebeğe, çocuğa verilen kıymetin de en güzel yansımasıdır. Türk müziğinin gelişimine büyük katkılar sağlamış Azeri tar sanatçısı İmamverdiyev'in⁶ ifadeleri de ninnilerin ince bir sanat eseri olduğunu kanıtlar niteliktedir:

“Dünya müziğinin temeli seslerden oluştuğu gibi, insanlık tarihinde ilkel müziğin oluşumu da, annelerin bebeklerini uyutma sürecinde söylediği ninniler de seslerden oluşmuştur. Her halkın ninnileri de kendine has melodilerle nitelik kazanır. Hedef yalnız ve yalnız bebekleridir. Bebeklerin dinlediği ilk müzik, anneleri-

⁴ İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Müziği ABD Lisans Üstü Öğrencisi. E mail: s.mandollu@hotmail.com

⁵ M.Ö. 3000 yılına ait bir Sümer tabletinde Absimiti adlı bir kraliçenin çocuğu için söylediği bir ninni metni yer almaktadır (Çığ 2002: 213).

⁶ Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Öğretim Üyesi Prof. İlgar İmamverdiyev

Ninniler günümüzdeki kültürel değişimlerden olumsuz yönde etkilenmiştir. Kırsal çevrelerde yaşatılmakla birlikte şehir merkezlerinde, günlük yaşamın yoğunluğu, yoruculuğu ya da çeşitli nedenlerden dolayı yavaş yavaş kaybolmaya yüz tutmuştur. Ancak ninnilerin “çocuk – aile – toplum” üzerindeki olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda bu ürünlerin mutlaka korunup yaşatılması, hatta halkımızın bu konuda gerek eğitim-öğretim kurumlarında gerekse kitle iletişim araçlarıyla bilinçlendirilmesi ve çocuklara ninni söylemenin gerekliliğinin vurgulanması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Çelebioğlu, Amil;1982, **Türk Ninniler Hazinesi**, Ülker Yayınları, İstanbul
- Kaşgarlı Mahmud, **Divânü Lugâti't Türk** (Tercüme Besim Atalay), Ankara, 1941, c.3
- DEMİR, Necati; Fikriye Demir (2010), **Türk Ninnileri**, Ankara: Sarkaç Yayınları
- UNGAN, Suat (2009), İşlevsel Yönleriyle Ninniler, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- ELÇİN, Şükrü (1986), **Halk Edebiyatına Giriş**, 2.b., Ankara: KTB Yayınları.
- Güven, N. ve Bal, S. (2000) **Dil Gelişimi Ve Eğitim**, Epsilon Yayınevi, İstanbul.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2002) **Çocuk Edebiyatı**, Akçağ Yayınları, Ankara
- Boratav, P. N. (2000) **Halk Edebiyatı Dersleri**, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul
- Kabadayı, A. **Ninnilerin çocuğun gelişim alanlarına katkılarının içerik açısından incelenmesi**: Konya örneği. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 2009; 6(1): 276-89.
- Topçuoğlu, Hamide. **Genel Sosyoloji Ders Notları(Çoğaltma)**, A.Ü.DTCF; Felsefe Bölümü,1976.

Kaynak Kişiler

- K-1- Ayşegül Ercan, Şehitkamil,Mart 2016, Gaziantep
- K-2-Yasemin Avcı, Şehitkamil, Mart 2016, Gaziantep
- K-3-Sibel Şenlik, Şehitkamil, Nisan 2016, Gaziantep

K-4- Perihan Köroğlu, Şehitkamil, Nisan 2016, Gaziantep

K-5- Öznur Köroğlu, Şahinbey, Nisan 2016, Gaziantep

K-6- Semiye Şahin, Şehitkamil, Mayıs 2016, Gaziantep

K-7- Mevlide Sivaslı, Şehitkamil, Mayıs 2016, Gaziantep

K-8-Güler Mandollu, Şahinbey, Mayıs 2016, Gaziantep

Kişisel Görüşmeler

Prof. Dr. İlgar İMAMVERDİYEV (07.09.2018 / 14:09 / Gaziantep Üniversitesi TMDK)